

EL GUILLEM I L'ENERGIA

Aquell dia el Guillem i l'àvia van anar a "fer veure" que feien migdiada mentre la resta de la família descansava. El Guillem era un nen que amb l'avi, de ben petit, havia après moltes coses dels animals i les plantes. Li agradava anar caminant pels volts del poble i rastrejar potades. El seu cap sempre estava "connectat".

-Àvia: què és l'energia?

-Buf, va pensar l'àvia. Com li explico jo ara? (Va buscar al mòbil una definició adequada per al nen).

- "L'energia és la capacitat que tenen els cossos de produir un canvi o un treball".

- I d'on surt, l'energia, àvia?

- De les fonts d'energia, Guillem.

- I què són les fonts d'energia?

- Són el lloc d'on es pot treure.

-I quines hi ha?

L'àvia començava a atabalar-se. Però quan un nen té inquietuds, se li han de resoldre, perquè l'aprenentatge, justament, es basa en crear inquietuds; els seus 38 anys de mestra li ho havien ensenyat prou bé.

-Doncs n'hi ha de renovables i de no renovables.

-Les renovables són les que es poden tornar a fer servir, àvia?

-Exactament, Guillem.

-Ah, sí, àvia, ja sé; quan marxem cap a Juneda sempre veiem els molins, cap a Tarrés; deuen fer energia, i de quin tipus, àvia?

-Sí, fan energia, i es diu eòlica, Guillem, que vol dir que la produeix el vent.

-I després, a prop de Borges, també hi ha un camp ple de plaques solars. El sol també és una font d'energia, oi, àvia? Doncs, l'energia es deu dir solar!

-Sí, exactament. -N'hi ha més, àvia?

-Sí, però seria molt llarg d'explicar...Dorm, que després estaràs molt cansat!

-Àvia, per a què fem servir l'energia?

Buf... una altra pregunta essencial. L'àvia tenia ganes de descansar, però ja es veia que aquella no seria una migdiada per a dormir...

-L'energia la fem servir per a tot. Essencialment, per viure.

-Ah, clar! Quan mengem, també fem energia per viure, oi?

-Exacte. Dorm, que estaràs cansat!

- Àvia, les energies renovables es diuen així perquè la font no s'esgota, oi? I no contaminen, oi?

Doncs deuen ser les millors, no?

L'àvia començava a atabalar-se. Sempre havia estat defensora de les 3 R: reduir, reutilitzar i reciclar. Fins i tot havia tingut un premi que va anar a recollir a Madrid i li havien publicat un conte.

-Segurament, Guillem, però no tot és tan senzill.

-Què vols dir, àvia?

-Doncs que, de vegades, per produir energies netes també embrutem. (L'àvia estava acostumada a explicar als nens, però la insistència del Guillem l'estava posant una mica nerviosa. Com explicar sense interferir en les seves reflexions, que el nen feia malgrat la seva curta edat?).

-Com podem embrutar, àvia?

-Doncs perquè, per construir els aparells que faran energia neta, s'han de fer servir materials que poden ser contaminants. I que no només es pot embrutar el terra, sinó que també podem malmetre el paisatge, Guillem.

-Com, àvia?

-Doncs si construïm parcs energètics enmig de la natura verge, quedarà embrutit el paisatge.

-Vols dir que en comptes d'arbres veurem molins, oi?

-Sí, Guillem!

-I seran màgics i tindran poders com els del Quixot?

-Jo no ho crec, Guillem. Màgics no!

-Àvia, oi que a La Pobla molta gent protesta pels molins tan grans?

-Sí, fill, certament...

-I tu, àvia, què en penses?

L'àvia tenia el cor dividit: creia fermament en les energies renovables, i no des d'ara, que estan de moda, sinó de fa molt i molt temps, quan formava part d'una gent que anomenaven "rara" que les hi estava a favor.

Ara volien posar energies renovables a prop del poble. Massa a prop, potser. Segurament embrutarien molt... però caldria tancar-hi les portes? Quants de nosaltres renunciariem a l'energia? Podem viure sense telèfon, mòbil, internet, llum, rentadora, etc...?

Finalment el Guillem s'havia adormit. L'àvia agafaria la tauleta i faria sudokus i solitaris per relaxar-se. Necessitava deixar la ment en blanc per intentar tenir el cap més clar i poder respondre les preguntes del seu net, que de vegades eren complicades de contestar.

Maria Dalmau i Cornadó
La Pobla de Cérvols

LA RABOSA DEL SECÀ

En un racó de món del secà garriguenc, on les bestioles parlen i... els nens i les nenes escolten... Vivia la Rabosa, una guineu, que estava molt trista.

La Rabosa tenia el cos vermell i la cua desfilada en mil bocins. Unes peülles de gat, obertes de gratar mil camins. Els ulls petits i plens d'aigua de plorar; no veia clar. I amb unes potes negres i doblegades que li feien portar bastó per caminar.

Sabeu perquè estava trista la Rabosa? Perquè la seva família va marxar a altres contrades a fer fortuna i com que ella era velleta; no hi va poder anar.

La Rabosa es passejava entre oliveres i ametllers florits. A poc a poc i amb bona lletra, per evitar caure de nas a terra amb les pedres i rostolls.

En un dia de primavera calorós, es va agitar a descansar, sota un pi; per tenir una mica d'ombra. Una filera de formigues de paper, van passar davant seu, i li van dir:

—Què hi fas aquí tota sola guineu?

—Estic buscant companyia, perquè estic una mica trista —va dir la Rabosa.

—Al camí, trobaràs un cau de conills. Pregunta'ls ! —van afegir les formigues.

La Rabosa agraïda va anar caminant pel camí i... Allí, dempeus, es va trobar la mare conillera. La més valenta i treballadora de totes, que barrava el pas a l'entrada del seu cau! I li va dir:

—Guineu! No et deixaré entrar perquè et crupiràs les meves filles amb patates!

—Oi, pobreta de mi! Estic amb la cua pelada, abandonada i envellida! Quin mal creieu que us puc fer? Vull trobar algú que m'estimi —va dir ploriquejant la guineu.

—Hauràs d'anar a parlar amb el savi mussol! —va dir la mare conillera.

Així, que la Rabosa va ser convidada per la família dels conills, a passar la tarda. En arribar la foscor de la nit... I després d'acomodar-se de la família dels conills.

La Rabosa va anar resseguint el camí que li havia indicat la mare conillera. Es va endinsar pel bosc i... Va sentir uns sorolls estranys de dins d'una cova. La rabosa amb atreviment s'hi va dirigir i... entre el fullam i els pedruscalls del terra va aparèixer... el mussol!

—Ai, ai quin ensurt! Qui dorm aquí? —deia tota espantada la Rabosa.

—Bona nit... Soc el mussol i visc aquí —va contestar ell.

—Perdona... no voldria pas molestar! La mare conillera m'ha dit que em podries ajudar a trobar amistats. Em sento molt sola —digué la Rabosa.

—El que si puc fer, és donar-te un consell... els millors amics o amigues que trobaràs seran: baixets, eixerides, cantaires i balladores... a vegades s'enfaden i no creuen; però quasi sempre diuen la veritat... deia del tot convençut el mussol.

—Senyor mussol... Ara sí que m'ha dit una bona endevinalla! —va dir la Rabosa.

—Em diuen savi, perquè he lluitat una guerra i he après moltes coses... Espavila, que aviat se'n van a dormir... però són matiners! —deia el mussol.

—És vostè, una capsa de sorpreses! Sí, sí... a dormir aviat! —va dir la guineu.

—Doncs, et convido a passar la nit a casa meva i ... Demà al matí, el porc senglar que passarà per aquí et guiarà —afegí el mussol.

Van anar passant les hores... [1 al 7] i... d'un revolt, la Rabosa es va despertar avisada pels cants dels pardals matiners. Es van abraçar amb el mussol... I pel camí, se li va aparèixer el porc senglar, que li va dir:

—Bon dia porc senglar. Em podeu ensenyar el camí per anar a trobar bona gent?

—Bon dia, guineu. I tant! Cada dia faig aquest camí per anar a beure aigua al riu, menjar arrels i bestioletes. Acompanyeu-me, si us plau! —va dir el porc senglar.

El porc senglar, tenia un cap molt gros i ulls petits. Una pell seca. Unes potes més llargues al davant i curtes al darrer. La cua prima i uns bons ullals.

—Molt bé, perfecte! A mi em diuen Rabosa —va dir la guineu.

—Doncs, jo em dic Javalí —va afegir el porc senglar.

Tots dos van anar caminant xino-xano al ritme de la Rabosa. En arribar al riu, el Javalí es va parar a beure aigua. Seguidament, van travessar el riu i el Javalí va dir:

—Ara, hauràs de continuar tota sola pel camí. Pregunta al senyor gos i t'ajudarà! La Rabosa en arribar al poble, se li va aparèixer una rata i de mala manera, li va dir:

—Què fas aquí? No ets benvinguda. Millor, marxa per on has vingut!

—No li facis cas amb aquesta rateta! Només et vol espantar! Soc el Cànid. Si em vols seguir, et portaré al lloc on es troben els qui busques —va dir un gos eixerit.

Després de caminar i conversar tots dos, una bona estona... el gos afegí:

—Mira guineu! Hem arribat! Que tinguis molta sort!

—Perfecte, gràcies per la companyia! Que et vagi molt bé! —va dir la Rabosa. A la fi, decidida es va apropar al grup. I envalentint... —va dir:

—Hola, soc la Rabosa i vosaltres qui sou? —va dir la guineu.

—Guaita, una guineu! Parla i tot! Nosaltres som nens i nenes! —van dir.

—Vosaltres sou: baixets, petitetes, riallers i balladores? —va dir la guineu...

—Sí, sí, som nosaltres. Vols ser el nostre amic? —van dir els infants.

—Oh, quanta alegria em doneu! Sí, que vull... —va dir la guineu tota contenta.

I el conte es fon quan... Els nens i nenes en rotllana, van rodejar al mig a la Rabosa i... li van cantar una cançó que deia així: Mai, mai, mai estaràs sola...

**Glòria Mateu i Bernat
Juncosa**